

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyiltterek:

Fölvételnek árszabály szerint Fiumében Battara P. könyvnyomdájában vagy a „Fiume” kiadóhivatalában, továbbá Budapestben Goldberger A. V., Schwarz Gyula, Eckstein Bernát, Haasenstein és Vogler, hirdetési irodájában. Bécsben: Danneberg I. I. Kumpfgasse Nr. 7. — Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. — Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 1. Opperlik Stubenbastei N. 2. — Schalen Henrik, I. Wollzeile Nr. 14. — Herd A-lajos I. Wollzeile Nr. 25. — Dukas Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.

A szerkesztő iakása:

Sussak — Bacié pulotn.

Előfizetési ár — Associazione:

Egy évre Per 1 anno 6.— fr
Félévre » 6 mesi 3.— »
Negyedévre » 3 „ 1.50 »
2 hóra » 2 „ 1.— »
Külföldre 1 évre . Per l'estero 8.— »

1892 október 23

Megjelenik minden vasárnap

23 ottobre 1892

A haditengerészet költségvetése.

Reményi Antal

Századokon át folytatott küzdelmünk a létért eléggé megmagyarázza, ha a — látszólag — távolabb fekvő érdekek, minő a tengerészet, különösen a haditengerészet, nem képezték a nemzet fiai tudományos vizsgálódásainak tárgyát. Horderejük, kihatásuk a nemzet ugy szellemi, mint anyagi erejének kifejlesztésére, nem is mehetett tehát át a nemzet öntudatába. Ignota nulla cupido. Hiszen alig néhány évtizede annak, hogy anyanyelvünk használhatóságát a törvényhozásban kivívtuk. Széchenyi István pedig tizenöt évig küzdött a bécsi kormány ellen, (melyet az előjogait féltő reakcionárius magyar főnemesség is támogatott), hogy a Dunán át állandó hidnak építését megengedje. A nemzet tevékenysége a mindenható miniszter, Metternich által ily szűk korlátok közé szorítottván, egy-két messzelátó hazánkfia, (Széchenyi, Kossuth) kivételével, ugy szólván csak indirekte vettünk tudomást a tengerészetről. Bámultuk az angolok tengeri kereskedelmét, a rettegést, melyet az angol flotta előidézett, ha valamely kikötő előtt megjelent, hogy elégtételt követeljen, ha akár a britt érdekeken, akár pedig egyes pol-

gárának szabadságán csorba ejtett, avagy vagyonában kárt szenvedett.

A viszonyok azonban hál' istennek, nagyot változtak és sorsunk intézése ma már saját kezünkben nyugszik. Ne legyen tehát cél oly nagy, hogy félénk lelkűen elérhetlennek tartsuk. Föltétele ennek azonban áldozatkészség, az állam nagyságához vezető út és eszközök okos megválasztása, szivós, kitarató munka.

Előttünk ál a fájdalom korán elhunyt Baross példája. Mily hatalmas lökést tudott ő adni csirájában is alig létezett tengeri kereskedelmünknek csak néhány év alatt is. Reméljük, hogy utódja nyomdokait fogja követni és erőlyesen tovább fejleszteni, a mit nagy elődje ezer akadály leküzdése mellett, oly szerencsésen megkezdett. Lukács már kiegyengetett utat talál maga előtt, hiszszük, fel fogja használni.

De mi köze mindennek — kérdezheti egyik is, másik is — a haditengerészet költségvetéséhez? A felelet igen egyszerű. Tengeri kereskedelmünket, melynek felvirágzása pedig a leglényegesebb tényezők egyike államunk erejének gyarapításában, meg a tengerpartot, honnan az kiindul, csakis a haditengerészet védheti meg. A haditengerészet mai fejlettségi állapotában, szárazföldi hadsereg, még tizszeres költekedés mellett is, erre

egyáltalában nem képes. Nagyobb látókörü királyaink folytonos harczokat viseltek a tengerpart bírásáért a velenceiekkel. Mivel lényegesen találták egy erős magyar állam megteremtésére minél több tengerpart birlalását. Ha ez szárazföldi folytonos győzelmeik daczára még sem sikerült, oka nem más, mint az, hogy nem volt hajóhaduk, míg a Dogék városa hatalmas flotta fölött rendelkezett. A velencei kalmár nem is labozott a legmerészebb és legtávolibb vállalatokba ereszkedni, bizott benne, hogy a flotta megvédelmezi.

Ugyan képzelhető-e tengeri kereskedelmünk biztossága megfelelő tengeri hadierő híján, mely képes megtorolni a hajóinkon, kereskedőinkön, polgártársainkon ejtett csorbát? Ámde a haditengerészetnek feladata nemcsak megtorlás, hanem a konfliktusok megelőzése. Teszi ezt az által, hogy lobogóját mutatván a tengerentuli kikötőkben, az államprestizsét megővja, öregbíti. Megjelenésük figyelmeztetés, hogy az őket kiküldő államnak módjában van, a fennálló szerződéseket és kereskedelmünk érdekeit szükség esetében meg is védeni. Hadihajóink időnkinti megjelenésükkel támogatják azonkívül a konzulok működését, elintézik a kereskedelmi hajókon előfordult és bejelentett kihágásokat stb.

Feltétlen dícséretet érdemel te-

hát haditengerészetünk jelen vezetősége azért, hogy immár kilencz éve, hogy a budget nagyobb megterhelhetése nélkül minden évben több hajót küld ki a tiszte tengerekre. Feladatuk, a tisztek és legénységnek szükséges tengerészeti begyakorlásán kívül, gondosan utána járni, az utasítás szerint fölkeresendő kikötőkben, kereskedelmi érdekeinknek. E hajók parancsnokai azonkívül alapos jelentéseikkel a meglátogatott tengerentuli országok állapotáról a külügyi hivatalnak is hasznos, más uton alig elérhető szolgálatokat tesznek. Nem egyszer a parancsnokok egyenes megbízást nyerne hajózási és kereskedelmi szerződések megkötésére. Igy, hogy csak egy példára hivatkozunk, a Saida korvetta, midőn 1885—1888-ban az akadémiát bevezett kadetok begyakorlására világ körüli utját megtette, parancsnoka utasítást nyert Kálnoky külügyértől hajózási, konzuli és kereskedelmi szerződés megkötésére a zanzibári szultánnal.

Eddig ez, a megbízott közbenjárók útján sehogy sem sikerült. Análkább kívánatosabbá vált pedig, mivel Zanzibár mindinkább egyik gőczpontjává válik a világkereskedelemnek. A mit eddig éveken át el nem tudtunk érni, a Saida parancsnok két heti alkuzások után keresztülvitte, s a megkötött szerződések alapján a ma-

Titkári jelentés

A Fiumei Magyar Daloskörnek 1891-92. évi működéséről.

III.

Az estély sikerével mi is meg lehetünk elégedve. Valóban nagyszamu és választékos közönség vett azon részt, hogy a „Deák szálló” termei szűknek bizonyultak annak befogadására, mely Darázs Miska derék cigányzenekarának ropogós nótái mellett magyaros jó kedvel mulatott egész a hajnali órákig. Az estély szellemi oldalát illetőleg pedig csak hízegő nyilatkozatokot hallottunk. Teljes elismeréssel nyilatkozott arról a választmányban érdemes elnökünk is, kinek alkalma volt több oldalról hallani szakértői nyilatkozatokat.

Ápril hó 12-én választmányunk 10 tagu díszes küldöttséggel tisztegett gróf Batthyány Lajos ur ő méltóságánál, mint Fiume s a magyar tengerpart újonnan kinevezett m. kir. kormányzójánál; mely alkalommal egyesületünk hódolatát al-elnök tolmácsolta; ő méltósága pedig a küldöttséget igen előzékenyen fogadta

s biztosította egyesületünk iránt táplált teljes jóakarataról. E jóakaratarának csekély jelét is adta, 50 ft lefizetésével belépve egyesületünk alapítójának.

A jótékony terén is meghozta egyesületünk csekély áldozatát, amennyiben gróf Batthyány Lajosné ő méltósága őhajására a fiumei kisdudók és árva-házak javára f. é. május hó 29-én ő méltósága védnöksége alatt rendezett jótékonycélu népnünnepélyen két karddallal közreműködött.

Junius 8-án, ő Felsége magyar király-lyá koronáztatásának 25-éves jubileuma alkalmából, a róm. katolikus főtemplomban rendezett hivatalos isteni tiszteleten, egyesületünk Kempter c. dur miséjét énekelte igen jó betanulással, kedves meglepetést szerzván vele városunk templom látogató közönségének. Ez alkalommal Sforzana Máté tagtárs söló éneke és Scaramelli József k. a. hegedűsölója képezték a betéteket. Ez volt egyesületünk első szereplése nagyobb szabásu egyházi énekkel és a Dom templomban.

Ez nap estéjén évi munkánkat bezáró búcsu vacsorára gyűltünk össze a Rieci villában, mely alkalommal a működő tagok egy mindnyájunk által aláírt

diszoklevelet nyújtottak át Brand E. közszeregetben álló karmesternek, Zielinszky Ferencz vigalmi bizottsági elnök pedig érzékeny szavakkal mondott köszönetet egyesületünk körül kifejtett buzgó és szakértő tevékenységéért. Aztán kardalok éneklése mellett igen kedélyesen töltöttük el az estét s a legjobb emlékeket magunkkal véve mondtunk isten hozzádat egymásnak a viszontlátásra, a nyári pihenőre.

Mindamellett a szünet alatt sem maradtunk téletlenben. Értésülvén, hogy Brand Ede karmesterünk Hymen részaláncaival kívánja keblére füzni szive választótját, az esküvő napján távirat útján adtuk kifejezést egyesületünk szerencsekívánatának; Lajos napja alkalmából pedig alelnök vezetése alatt négytagu küldöttség tisztegett elnök ur ő nagyságánál, szívélyes szavakban adván kifejezést egyesületünk iránta táplált ragaszkodásának.

Szólanom kell még egyesületi életünk egy mozzanatáról, mely szintén a nyári szünetidőn játszódott le s mely egyesületünkre a közel jövőben nagy horderejű, bár igen kedves kötelességeket rótt, — értem a f. évi augusztus hóban Bu-

dapesten rendezett országos dalünnepélyen való képviseltetését.

Az országos daláregyesület központi igazgató a választmányában felmerült a zon eszme hogy a két- vagy három évenként rendezni szokott dalünnepélyek érdekességének szempontjából kívánatos volna a követk zó s 1894-ben rendezendő országos dalünnepélyt Fiumében tartani. A helyi viszonyok tanulmányozása czéljából julius hó első napjaiban nagyságos Lung György f. v. tanácsos, egyesületi elnök ur vezetése alatt a központi választmány öt tagja meglátogatta városunkat, értekezett annak polgármesterrel és elnökségünkkel s miután a tervezett ünnepélyvel szemben egy oldalról sem merültek fel akadályok, sőt a bizottság ugy a helyi körülményeket mint a viszonyokat az ünnepély czéljaira alkalmasoknak találta: elnökségünk megkezdte a hivatalos lépéseket. A tiratot intézett városunk tanácsához, melyben kifejezte, hogy bár az alapszabályok értelmében egyesületünk joga és kötelessége az országos szövetséget ide meghívni, de azért kedves kötelességének tartja ezen városunk lakosságának tartja ezen városunk lakosságát általában érintő, nagyobb szabásu kérdésben a városi tanácsnak becses véleményét kikérni. Meg-

gyar s az osztrák állampolgárok ugyanazon jogokkal bírnak ama partokon, mint akár az angolok, németek és francziák.

Azon fölülte gondos nevelés, melyben a lehető legalaposabb szakoktatáson kívül a növendékek a fiunei haditengerészeti akadémiában részesülnek, támogatva későbbi világlátottságtól, a tisztikarban meggyökerezett kötelességtudás párosulva ritka felelősségi érzettel, a testületökben uralkodó az a szellemi irány az államnak (és a polgártársaknak) mindenhol és minden alkalommal a lehető legjobb szolgáltatásokat tenni, képesíti őket a legnehezebb és legkényesebb megbízásokat is sikerrel megoldani.

Főlemlithetjük itt még, hogy a parancsnokoknak a tengeri utakról tett jelentéseik a kereskedelem és forgalomra vonatkozó részét a haditengerészeti vezetőség mindenkor nyomtatásban teszi közzé. Ezen jelentések felvélk hasznos utmutatásokkal, megmondják, hogy mi módon és mily árucikkkel lehetne a fölkeresett kikötőkben hasznos versenyre kelni a többi nemzettel. A tengerészeti vezetőség a jelentéseket megküldi nemcsak a két állam miniszteriumainak, hanem a monarchia összes ipar- és kereskedelmi kamaráinak is. Nálunk azután — a papirkosárba vándorolnak. A mi kereskedőinket, kik fájdalom, legnagyobb részben szatocsnézeteken túl még nem haladtak, az a kérdés, hogy mely terményeink és mily iparcikkeink versenyezhetnének a tengerentuli tartományokban a többi nemzetkéivel — pedig lehetne — nem hántja.

seresésünkre aug. 2-án 70. elnöki szám alatt városunk érdemes polgármestere hazafias hangon tartott lendületes felevben választott, melyben — míg egyelől a városi tanács utólagos jóváhagyása reményében választmányunk meghívási szándékához hozzájárul, másfelől egy az országos daláregyesület elnökségéhez intézett másik levélben biztosítja az elnökséget, hogy az országos magyar daláregyesület taggyuletei, a jelenléttükkel szerencsétlenül városunkat, ugy a törvényhatóság mint az egész polgárság részéről a legszívesebb fogadtatásra számithatnak.

A városi hatóság — mondja ő bizonyára örömmel fogja megragadni ez alkalmat, hogy a tisztelt vendégek elszállásolásával, a színháznak ésmépkertnek a versenyeladások céljaira való átengedésével, a felmerülő költségekhez való hozzájárulásával, szóval: a tervezett országos dalünnep sikerének tőle telhető előmozdításával a közös anygahazához való rendületlen ragaszkodását kifejezésre juttassa.

Bizton remélem tehát, hogy az „O. M. D.“ legközelebbi országos dalünnepélyének helyül városunkat fogja kijelölni, mely e kitüntető választást tettekkel igyekszik majd kié demelni.

Killyéni E.

(folyt. köv.)

Hogy a nemzetközi politikában is haditengerészetünk megjelenésével mily hasznos szolgáltatásokat tesz, mihelyt arra alkalma nyílik, fényesen bebizonyította ismét az a lapokban leirt, genuai látogatás alkalmával. Most pedig, midőn Spanyolország készül ünnepelni nagy admirálisát, Kolumbus emléktét, ki négyszáz évvel ezelőtt, október 13-án kötött ki Amerika partján, a Genuából hazatérő osztály egyik hajója, a Ferencz József fogja képviselni ott monarkhiánkat és Krisztina spanyol regenskirálynő Cadixből Huelvába kísérni, mely kikötőből — tudvalevőleg — indult ki 1492 augusztus 2-án Kolumbus három hajójával, a Santa Maria, Nina és Pintával.

Terünk nem engedni, hogy haditengerészetünk azon szolgálatait, melyeket bár békében tesz az államnak, itt még bővebben megvilágosítsuk. Hogy pedig mit várhatunk hajóhadunktól háboruban, azt megmutatta Helgoland és Lisszabánál. Bizhatunk tehát benne, hogy meg fogja tudni védni partjainkat ezentul is, ha megadjuk neki a legnélkülözhetlenebb eszközöket.

A delegációk elé terjesztett 1893-iki költségvetés szerint a rendszer és rendkívüli szükséglet együttvéve kitesz kerek számban 12 milliót.

Pénzügyi viszonyaink között, midőn századok mulasztásait kell pótolnunk, haditengerészetünk vezetőségének kötelessége levél lelkimeretesen megfontolás után meghatározni azon elengedhetlen eszközöket, melyek nélkül feladatának egyáltalán meg nem tudna felelni, egy közelebbi cikkünkben megvizsgáljuk, mily mértékben felel meg a jelenlegi költségvetés és ez elengedhetlen föltételnek.

Közlemények consulátusaink jelentéseiből.

Malta (1892. augusztus hó.) A kereskedelmi ügyletek komolyan szenvedtek az egészségügyi intézkedések szigorú nyomása alatt. Különösen hiányzott a kőszén, mivel a levantei hajók, a mennyire lehetett, kerültek a máltai kikötőt, nehogy kénytelenek legyenek magukat az ott érvényben levő egészségügyi rendszabályoknak alávetni.

Ha sikerülne hazánkól Máltába szénát szállítani máltai cantaronként (80 kg.) 8,5 frt nyi árban, ugy decemberig tekintélyes kivittelt lehetne eszközölni az említett cikkben. Eddigelő Tunis és Algeria szállítottak ezen árban szénát Máltába, ezen bevétel azonban az afrikai tengerparton uralkodó áruhiány következtében meg fog szünni.

Magyar származásu kendermagban és kölesben jó üzlet volna csinálható, ha kivitteli kereskedőink haladéktalanul a ajánlatokat temnének és mintákat küldenének, árak franco Fiume hajóra rakva.

A dalmát tengerpartról a jövő hónapban tekintélyes marhaszállítmány fog érkezni.

A czukor piaci ára Ausztriában mindig alacsonyabb, mint hazánkban, igaz, míg Triesztben 100 kg.-ként Máltára szállítva 34 shillinggel jegyezték, addig Fiumében 34 shilling volt az, dacára annak, hogy a szállítási díj Fiume és Málta közt kisebb a Trieszt és Málta közöttinél. Máltában az eladási ár ezen hónapban máltai cantaronként 28 és 28½ shil. közt ingadozott.

Lissabon (1892. augusztus hó.) A „Mala Real Portuguesa“ címü gőzhajózási társaság, mely főkép a Kelet-Afrikával való kereskedelmet közvetítette, csödbe került.

Szt.-Pétervár (1892. augusztus hó.) A minisztertanács az a bronesokkal ellátott s vajkivitelre szolgáló bükkfahajók vámentes behozatalát egyelőre 2 évre, engedélyezte.

Rumánia és Angolország közt f. é. augusztus hó 13-án egyezmény jött létre, melyben a két állam egymásnak kölcsönösen a legnagyobb kedvezést biztosítja alattvalóikra, hajóikra és áruikra nézve. Az egyezmény 6 cikkből áll és lejárt nélkül egy évi felmondásra köttetett.

Helgi és különféle hírek.

Kinevezések. A magy kir. tengerészeti hatóság Columbus Antalt, Chersóból, Vranich Jánost, Costrena S. Lucióból és Georguss György nyug. és kir. sorhajóhadnagyot Zay Ugrósz b. L. osszújáratú tengerész kapitányokká és Antanovich Gábort Lussimpeceolóból, Costantini Pétert, Lussimpeceolóból és Martinich Antalt Buccariból hajóhadnagyokká nevezte ki.

Ciotta János polgármester huszévi szolgálatának jubeliuma. A fiunei városi képviselő testület és a városi hatóság hivatalnokai körében e napokban mozgalom indult az iránt, hogy Ciotta János posgármester megválasztásának huszadik évfordulója, a városi képviselő testület és a városi hatóság részéről megünnepeltessék. A városi képviselő testület mult hétfőn Dr. Gellertich Miklós alpolgármester alnöklete alatt ülést tartott, melyen az emlék ünnepélyre nézve megállapították, hogy Ciotta János polgármesternek, szolgálata huszadik évfordulója napján vagyis f. é. nov. 3-án a városi képviselő testület részéről egy diszes emlék album adassék át s ugyan azon napon fizesse fel fényes bankett rendeztessék. E banketten megállapodás szerint a képviselő testületen kívül csakis Baththyány Lajos gróf kormányzó, Kvassai István miniszteri tanácsos és Szobovits Lajos osztály tanácsos lesznek hivatalosak.

A városi hatóság hivatalnokai, továbbá a városi takarékpénztár, zálogház, városi kórház, szegények háza és a városi adóhivatal tisztviselői Milceni városi igazgató meghívására e napokban szintén ülést tartottak hogy a részükről rendezendő ünnepségek programját megállapítsák.

Uj árvaház Cirkvenicában. Cirkvenica kies tengeri fűrdőnek szép ünnep napja volt mult vasárnap, az ott építendő árvaház alapkövének letételét ünnepele, melyre Fiuméből a Mária árvaház főnökje Teréz testvér az árvaház növendékeivel továbbá Czóbor Gyula hitésítőnök, Krausz Lajos a cirkvenicai fűrdő létesítésére alakult budapesti egyesület alelnöke, Wiener egyesületi tag és több mások jelentek meg. Cirkvenica lakossága nevezett napon már kora reggel óta nagy előkészületeket tett, hogy vendégek fogadtatása és a tartandó ünnepély minél fényesebben sikerüljön. A vendégek a tengerészeti hatóság Bátor gőzösen rándultak a kies tengerparti fűrdőhelyre, hol még a szomszéd falvaktól is nagy közönség gyűlt a ritka ünnepélyre. A Bátor gőzös megérkezésével Cár Sándor cirkvenicai plébános meglehangú beszéddel fogadta a vendégeket, kiknek nevében Krausz alelnök mondott köszönetet. A lelkes fogadtatás után a közönség az építkezési helyhez vonult, hol miután Cár plébános beszélt az első építőkővet Krausz alelnök, tarackok durrogása és harngok zúgása közt letette az építendő árvaház első alapkövét.

Krausz alelnök az ünnepélyes aktus után igen szép beszédet mondott melyben kiemelte, hogy a magyarok, a kik most a cirkvenicai fűrdőhely megalapítása alkalmával horvát testvéreiknek segítségét nyújtanak, ama reményt táplálják, hogy ez a fűrdőhely, mely az országszer-

te kedvelt József főherceg védnöksége alatt áll, hozzá fog ahhoz járulni, hogy Magyarország és Horvátország közt a testvéri kötelék még szorosabbá fűződjék.

Ezután Wiener egyesületi tag mondott még beszédet, melyben József főherceg ő fenségét, mint a fűrdőhely patronusát, továbbá Khuen Héderváry horvát bánt és Stipetić főispánt élteté, kik a fűrdőhely létesülése érdekében nagy tevékenységet fejtenek ki. A szép beszédekkel lelkes érző kiáltás és tarackok durrogása forgadta melylyel az ünnepélyes ceremónia véget ért. A rendezőség ezután 60 teriteki bankettet adott, melyen a jelen voltak József főherceg ő fenségét, és Mária Dorottya főhercegnőt éltették egyuttal pedig ő fenségek nevére, továbbá Khuen Héderváry horvát bánnak, Stipetić főispánnak és a Cirkvenicai fűrdő egyesületnek üdvözölő táviratokat küldtek. Az ünnepély d. u. 5 órakor ért véget, midőn a vendégek, a községbeliek lelkes érző kiáltásai közt isméthajóra szállva vissza indultak Fiuméba.

Esküvő. Celligoi János fiunei m. kir. révalkapitány f. hó 16-án vezette oltárhoz Grizaban Saechi Antal kereskedő leányát Lajza kisasszonyt. Teljes boldogságot kívánunk.

Katona hírek. A 79. sz. Jellacic ezred I. zászlóalja, a 16. gyalogezred IV. ik zászlóalja további a 9. sz. tiroli vadász ezred egy százada és két tüzér csapat f. hó 18-án az osztrák Lloyd „Ceres“ gőzösön városunkba érkezett. A 79. sz. Jellacic ezred I. sz. zászlóalja, mint helyőrségünk kiegészítő része városunkba maradt, a 16. ik ezred zászlóalja Belovirba míg a tiroli vadász ezred Innsbrukba utazott.

Gyász. Hoffmann Herman az „Adria“ m. kir. tengeri gőzhajózási társaság szállítási osztályának főnöke f. hó 19-én elhunyt.

Dalaskörünknek f. hó 6-án tartott évi közgyűlése — a mint értesülve vagyunk — elhatározta, hogy azon esetben, ha a pártoló tagok többsége az ellen kifogást nem tesz, a tagsági díjat az évtől kezdve kétförintrő. három forintra emeli fel, mely összeg azonban három részletben is fizethető lesz. A pártoló tagok véleményének kipuhatolása céljából az elnökség már ki is bocsátotta a kérdés ívet. Igen tapintatos lépésnek tartjuk a közgyűlés eme határozatát, mely az egyesület minden tagjának alkalmat ad meggyőződésének kifejezésére s reméljük hogy minden pártoló tag örömmel fogja meghozni a kívánt csekély áldozatot, s örömmel fogja ezzel e tevékeny egyesület hazafias ügyét előmozdítani.

A Baross szobor gyűjtő iveit, mint a Baross szobor végrehajtó bizottsága f. hó 19-én megtartott első ülésén elhatározta f. hó 30-án fogják széküldenit. A gyűjtőivek bevezető felhívása, melyet a bizottság felkérése folytán Jókai Mór szerkesztette a következőleg hangzik:

„Ércszobrot annak, aki életében is érc volt. Mintája az igaz férfinak, a hazafiúnak, a kormányférfiúnak. Kinek alkotásait hirdeti vas és arany. Aki Magyarországot önmagához közel hozta. Aki honi ipart és kereskedelmet a saját piedesztáljára állította. Aki vaskaput tört Dunánknak, aranykaput épített Fiuménknak. Baross Gábor szobra legyen az utókor előtt látható jelvénye a munka megdicsőítésének. A nép pilléréiből gyűljön össze az érczömg, mely szobrot alkotni fogja. A hatalmas alak, ki életében mint Atlasz hordozta vállán hazáját hordozza azt az érczszobor alakjában az idők végtelenjéig.

A kereskedelmi muzeum fiunei képviselősége, a kereskedelemügyi miniszternek a budgethez csatolt jelentése szerint, ujászerveztetik. E képviselőségnek, mely Fiume város, valamint az ottani kereskedelmi és iparkamara részéről nemcsak erkölcsi, hanem anyagi támogatásban is részül feladata, hogy főleg a fiunei kikötővel hajózási összeköttetésben álló tengerentuli országok főbb piacainak kivittelünk részére való megnyerését tartva szem előtt. Ez irányban a képviselőség oly kiindulási pontnak tekintendő, a honnan a Földközi tenger mentén fekvő főbb kikötővárosokban majdnem lépésről lépésre tért lehet foglalnunk, mi ezébből e képviselőséggel szervezet kapcsolatban

már a legközelebbi részre álló h...
lend gond...
lyeken (pl...
Corfu, Patr...
nek, melyel...
tel mintatá...
ges áruka...
mult év fo...
beutaztatá...
e tanulmá...
vén merith...
czokon sik...
li cikklein...
ez irányu...
előrséül f...
mely a fiu...
ve, a f. é.

Ismét cz...
narájában...
A veszedel...
szu 7 méte...
lár az öfö...
kora kerül...

Eladott r...
vü 302 ton...
sai e napk...
tari i kere...
schizsai ha...

Tüzölt...
alesuthi t...
herceg ö...
racsoskás...
ünnepelte...
leumát.

Az ün...
után a k...
az összes...
tüzöltök...
egyedül...
gálati ér...
tizenkét...
tüzöltősá...
egyesület...
ceg tüzte...
Ezután...
elvonulv...
erre az a...
lökkel v...
százhusz...
után dis...
őherceg.

Koss...
tette gu...
neve jó...
lánosan

Méltóságos...
Becse...
nyát ki...
hetne e...
tassa k...
megho...
Ipar...
két, m...
sadalor...
kétszer...
Ön tis...
k öreib...
teket...
unk...
ggény...
yar...
tesz h...
nem l...
Nál...
ismer...
hogy...
az els...
tem...
gyar...
borgy...
dál...
a társ...
Fo...
lésem

Méltóságos...

Becse...
nyát ki...
hetne e...
tassa k...
megho...

Ipar...
két, m...
sadalor...
kétszer...
Ön tis...
k öreib...
teket...
unk...
ggény...
yar...
tesz h...
nem l...
Nál...
ismer...
hogy...
az els...
tem...
gyar...
borgy...
dál...
a társ...
Fo...
lésem

Méltóságos...

K...
Fi...
ék...
dult

már a legközelebbi jövőben a rendelkezésre álló hitel mérvéhez képest arról kell gondoskodni, hogy a megfelelő helyeken (pl. Tunis, Algir, Piraeus, Athén, Corfu, Patras) kirendeltségek létesítsenek, melyek a Fiumében szervezett kivitel mintárból láttatnának el a szükséges árukkal. E célra való tekintettel a múlt év folyamán a főbb görög piacok beutaztatása iránt gondoskodás történt és tanulmányt eredményből remény léven mérhető, hogy a tengerentúli piacokon sikerülni fog versenyképes kiviteli cikkünk számára piacot szerezni, az ez irányú kezdeményezésnek mintegy e célörsséül felállított a máltai ügynökség, mely a fiumei képviselőségnek alárendelve, a f. év elején kezdte meg működését.

Ismét czápa. Ivancich Károly szerzai ton narájában múlt vasárnap ismét czápát fogtak. A veszedelmes vendég csaknem 5 méter hosszú 7 méter széles sulylyal bír. Az időn ez már az ötödik czápa mely a Quarneróban halolha került.

Eladott magyar bark hajó. A Grobnik nevű 302 tonnás magyar bark hajót, tulajdonosai a napokban 10 ezer forintért eladták egy scutari-i kereskedőnek. A „Grobnik” a martinichizai hajótelepen 1865-ben készült.

Tüzoltó ünnepély Alcsuthon. Az alesuthi tüzoltó egyesület, mely József főherceg öfensége védnöksége és főparancsnoksága alatt alakult, múlt hétfőn ünnepelte 10 éves fennállásának jubileumát.

Az ünnepség misével kezdődött, mely után a kastély előtti téren gyülekeztek az összes alesuthi, tabajdi és dobozi tüzoltók. Itt József főherceg felett az egyes üdvözlő beszédekre, mire a szolgálati érmek feltűzése következett ama tizenkét tüzoltó mellé, a ki az alesuthi tüzoltóság megalapítása óta tagja az egyesületnek. Az érmeket József főherceg tűzte a jubileum tüzoltók mellé. Ezután a tüzoltócsapat a főherceg előtt elvonulva, a gyakorlóterre indult, mely erre az alkalomra diadalkapuval s zászlókkal volt feldíszítve. A gyakorlóteren százhusz terítékű díszbéd volt. Ebed után diszgyakorlat volt, melyet József főherceg családja is végig nézett.

Kossuth Lajos a következő levelet intézte gr. Eszterházy Géza urhoz, kinek neve jóhisű cognagyára révén oly általánosan ismertté lett:

Vin dei Mille Turin, 1892 június 17.

Méltóságos Gróf Eszterházy Géza urnak
BUDAPESTEN
Tisztelt gróf ur!

Böcses küldeménye megjött, gyártmányát kitűnően jónak találom s nem lehetne eléggé buzdítanom Önt, hogy folytassa kitartóan haladni a Cognac ipar meghonosítása terén

Iparserű egé feldolgozni a föld terméket, mely felé minden polgárosodott társadalom törekszik; ezen törekvés azonban kétszeres érdem olyanoknál, kik, mint Ön tisztelt gróf ur, a társadalom magas köreiből születve legyőzik azon előítéleteket, melyek mindenütt, de kivált nálunk, gátat emelnek a szülétes és az iparággyénei közt; — midőn tehát egy magyar főnemes ipart alapít; szolgálatot tesz hónának és példával jár elől, melyet nem lehetne eléggé nagyra becsülni.

Nálam, e nagyrabecsültét fokozza e ismerésem azon gyengéd gondolata iránt, hogy nekem a legelső töltesü palackot az első poharat az Ön egészségére üntem, azon óhajjal, hogy a hazafias magyar gróf, angyalföldi cognac és pezsgő borpárára gyarapodjon és szolgáljon például annak, hogy a nasznos tevékenység a társadalom minden fokozatát díszít.

Fogadja gróf ur őszinte nagyrabecsülésem kifejezését.

Kossuth Lajos m. p.

Keresk. és Teng. hírek.

Fiume tengeri hajóforgalma okt. 9—15 ig. érkezett 158 hajó 18597 ton. tartalommal, indult 149 hajó 20722 ton. tartalommal.

A hamburgi és new-yorki konzulátusok nagyobbítása.— Kálnoky külügyminiszter a magyar delegáció külügyi albizottságának f. hó 15 ki ülésén Sztáray István grófnak a konzulátusaink jelenlegi hiányos szervezetére, nézve tett nyilatkozatára, kijelenté, hogy a hamburgi és new-yorki konzulátusok nagyobbítása és erősbítésére nézve már a delegáció legközelebbi ülészakában szándékszik előterjesztést tenni.

Postai csomagok vámmentesítése. A kiviteli forgalom könnyítése érdekében a kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy november elsejétől kezdve, postai csomagoknál a feladó kikérheti, hogy a külföldre szóló küldeményeknél a vámköltséget ne a ezimzett, hanem maga a feladó fizethesse utólagosan. E célra a feladó biztosítékot tartozik befizetni és egy minden postahivatalnál 1/4 krétt kapható francoczedulát kitölteni, melyre a „költőség nélkül kézbesítendő” megjegyzést kell vezetnie. A postahivatal azután utólag behajtja a feladótól a vámköltséget. E kedvezmény a következő országokkal kivagy bevitelnél is igénybe vehető. Németországnál minden postai esenagküldeményre nézve, Belgium, Dánia, Egyiptom, Franciaország, Luxemburg, Németalföld, Olaszország, Svédország és Svájcjal collis postaküldeményekre nézve.

A tengerészeti hatóság köréből. A m. kir. tengerészeti hatóság a kereskedelmiügyi miniszter 68129 sz. rendeletével aláján elrendeli:

Hogy tekintettel arra, miszerint hivatalos jelentések alapján a kolera Hordeida, Beit-el Fañi, Zeidié és Marawában kitört a Cufudahtól Babel Mandebig terjedő arabs partokról érkező hajók hét napi megfigyelés alá vétetni fognak.

A személyek használt tárgyai az előirt módon fertőtlenítendőek.

Ezen eljárásnak akkor van helye, ha a hajókon utközben betegség elő nem fordult és ha azok teljesen rendes körülmények közt találtaknak; ellenkező esetben, melynek beállta a legközelebb uton bejelentendő, a m. kir. tengerészeti hatóság a további eljárást megállapítai fogja.

A tengerészeti rendtartás. Az igazságügyi és kereskedelmi miniszterek közt tárgyalások vannak folyamatban a tengerészeti rendtartás kodifikációjá iránt. A tengerészeti rendtartásról a kormány már 1886-ban törvényjavaslatot terjesztett volt a képviselőház elé, e javaslat azonban nem emelkedett törvényerőre. E javaslat tüzetes revizióját célozzák a folyamatban levő említett tárgyalások. Munkálat vették az igazságügyi és kereskedelmi miniszterek ezenkívül a tengeri magánjog tervezetét is.

Anglia külkereskedelme. A napokban tetétt közzé a kimutatás Anglia 1892. szeptember havi kereskedelmi forgalmáról, mely kétségbevonhatlan bizonyítékát képezi a nemzetközi kereskedelem hanyatlásának. Anglia kivitele 1.6 millió font sterlinggel, azaz 8%-al, a behozatal pedig 2.6 millió sterlinggel, vagy is 7.6%-al volt kevesebb, mint az előző év szeptember havában. Ha pedig az 1892. év eddigi teljesített kilenc hónapját tekintjük, ez időszak alatt a kivitel 17 millió font sterling apadást tüntet fel a múlt év hasonlóidőszakához képest. Lenginkább hanyatlott Anglia kereskedelme, a gypjusz- és gypotiszvövek, szén, vas és gépek szállítása tekintetben; csupán a szénkivitelben 76,000 tonna esőkknés mutatkozik, mi leginkább bizonyítja az ipari tevékenység hanyatlását. Egyes délamerikai államok, jelesen Argentína és Brazília felé irányuló kivitel emelkedett.

A világ kereskedelmi flottája. A „Bureau Veritas” az egész földön levő hajók számát 43,514-re becsüli! ezek közül 33,876 vitorlós melyek teherbírása 10,540,051 tonna és 9638 gőzös 12,825,709 t. bruttó és 8,286,747 tonna netto teherbírással. Közülük következésképp oszlanak meg a különböző országokra:

Az ország neve	A hajók száma	netto tonnatartalom
Angolország	5312	5,106,503
Németország	689	656,182
Franciaország	471	448,990
Amerika	419	375,950
Spanyolország	350	273,819
Olaszország	200	185,796
Norvégia	371	176,419
Hollandia	161	149,355

Oroszország	230	115,742
Svédország	403	126,612
Dánia	197	103,578
Ausztria Magyarország	111	96,503
Japán	147	76,412
Belgium	55	71,658
Brazília	129	48,901
Görögország	68	44,424
Portugál	51	29,564

Irodalom és művészet.

„A jó egészség naptára” a magyar nép számára az országos közegészségi egyesület kiadásában megjelent az 1893. évre. Ez a derek egyesület, mely a naptárt tavaly óriási sikerrel indította meg (közel 20,000 példány fogyott el), a most megjelent naptárral föllépett az előbbi. Nemcsak hogy ismét benne találjuk országosra kelvelt iróinkat. Rákosi Viktort (Sipulust), Toth Bólt, Pálgyi Lajost stb. mulattató elbeszélésekkel és versekkel, hanem a népszerű orvosi rész is kitűnő tanácsokkal szolgál az egészség megővására. Különösen kiemeljük a »bőtürendbe szedett jó tanácsokat betegségekben» melyekből kiki rögtön megtudhatja, hogy mitévő legyen, ha bármely baj éri továbbá a »tiz regulát kolera idején» az olcsó és egészséget ház építésének részletét leírását, az étkezési és főzési tanácsokat és (Hampel, Pulsáky Polixána) még sok más hasznos tuduivalót. Csakis az által, hogy nyereszedni nem akar, adhatja az egyesület potom 30 krétt a »jó egészség naptár» egy példányát sőt a ki egyszerre 2—5 példányt rendel meg az csak 28 krétt 6—10 példányt 27 krétt 11—25 példányt 26 krétt, 26—50 példányt 25 krétt 51—100 példányt 23 krétt fizeti a példányt s a küldeményt bérmentve kapja meg. A pénz előlegesen az orsz közegészségi egyesület pénztárokánál (Budapest Eszterházy-utca 5 sz. küldendő be. Melegen ajánljuk a naptárt a hatóságoknak. Lelekésznek néptanítóknak jegyzőknak terjesztés végett s ez legelőször bőveit ajánlék gyógyszerészeknek, kereskedőknek és mindenkinek a legtanulságosabb olvasmány. Kiállításra díszes képi nagyon szépek.

Irodalmi esemény. számba megy a *Magyar Genuusz*-nak legújabb száma. Páratlanul áll még a külföldi szépirodalmi lapok között is és szám, így a szövegnek magas irodalmi értéke, gazdagsága és aktualitása, valamint a gyönyörű illusztrációk egész sorozata által. Legelső helyen kell kiemelniük, hogy a *Magyar Genuusz* jelen számában kezd meg *Goda Dezső* »Agyas» című *nagy-édeklé regényét*. *Goda Dezső* a legkiválóbb magyar novellisták egyike s elbeszélői fényet teherességét ez érdekfeszítő regényben pazaran csillogtatja. A mese érdekes szövését egyestti a lélektani elemzés bravúrösszágával, a jellemek hű rajzát az események rohamosságával. Megragadó érzéssel, gyönyörű magyaros nyelvezetével, plasztikus leírásával olyan regényirónak mutatkozik, a ki hivatva van helyet foglalni a legelső közt. Ugyancsak e számban nyitja meg a *Magyar Genuusz* *Orosi Salon* című rovatát, melynek vezetéséhez sikerült megnyernie az orvosi és irodalmi körökben egyaránt nagyrabecsült orvos és író, *Dr. Feleki Sándort*. De hogy megközelítő képet adjunk a *Magyar Genuusz* e számáról, közöljük tartalomjegyzékét: *A földi dal jubileuma* (három képpel).— *Salomon Ferencz* (arcképpel).— *Tennyson lord* (arcképpel).— *A német császár Blasen* (kép).— *A tárlócsillag* (két képpel).— *Goda Dezső*: *A tárlócsillag* (két képpel).— *Dr. Feleki Sándor*: Orvosi Salon. — *Róna Béla*: Erdőben. — *Képek*: — *Arcképek*: *Vörösmarty*; *Salomon Ferencz*; *Tennyson*; *K. Kopácsy Juliska*; *Reizenstein főhadnagy*.

A *Magyar Genuusz* a legszebb, legfényesebb, de e mellett a legelőször hétfelap, melynek előfizetési ára egész évre 10 frt félévre 5 frt, negyedévre 2 frt. 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI. Aradi-utca 8 sz.

A szerkesztőség éjlel. A hatalmas körutak, melyek körülveszik Budapesti balparti részét, kiépültek immár csaknem. A pompás, díszes paloták előtt úgy látket, úgy zajong az élet, mintha nem is tegnaptól utára épült új városrészek középete volna. Csak az éjlelek nem oly zajosak, fényesek még, mint a belső városrészekben. Az összes körutak éjleli életének központja most a *Magyar Hirlap*. József-köri palotája (47. szám a hol e legnagyobb politikai napilapunk szerkesztősége kiadóhivatala és nyomdája egyestve van. A fényesen kivilágított helyiségekben és a helyiségek előtt folytonos a sürgős-forgás. A lapnak harminczhat belső dolgozóvárs van, a kik jönnek-mennek. A kiadóhivatal és expedició legalább hatvan embert foglalkoztat, a kiknek egy része éjleli szolgálatot is teljesít. A nyomdában, a rotációs gépeknél — a mely *füldégy-szövege ki magából a kész lapot* — körülbelül ötvenen munkálnak. És e másfél száz emberen kívül a külső dolgozóvársak, a hirt hozók, a táviró-hivatal szolgálói, az expressz postások jár-nak kelnek folytonosan. Óriási gépezet ez melynek látható része állandó érdekessége a körutnak. Magának a gépezetnek munkája meg látható a *Magyar Hirlap*-on, mely *Horvát*

Gyula főszerkesztő és *Fenyő Sándor* felelős szerkesztő vezérlete alatt a legjobb magyar írókat és újságírókat gyűjtötte táborába. Nem is csudalatos ilyen módon, hogy ez a legjobb magyar napilap ma, Pompás segédszerkesztőkkel dolgozik a *Magyar Hirlap* és csak az a bűmulatra méltó, hogyan lehet olyan olcsó előfizetési ára három hónapra: 3 frt 50 kr. egy hónapra 1 frt 20 kr. Érdemtelten, hogyan adhat ezért az összegért oly terjedelmes lapot, miképpen láthatja el még előfizetőinek gyermekeit is újsággal a *Kis Világ*-gal. Aztán a *Magyar Hirlap* karácsonyi ajándékai, melyeket épp egy mint tavaly, az idén is ingyért kapnak az októberben belépő előfizetők. Ezek a mellékletek az időn még *fényesebbek lesznek* mint tavaly, illusztrált albumok úgy a nagyok mint a kicsinyek számára. Ezenkívül még valami más meglepetés is készül a *Magyar Hirlap* olvasói számára. Erről azonban egyelőre nem lehet szólni. Pedig már javában készül. Mi lesz, meg fogjuk tudni röviden mindazok, a kiket érdekel.

A Magyar Nyelvőr októberi száma a következő tartalommal jelent meg. *Szólismagyarázatok*. *Eb ura fűkő!* Nagysziget! Kálmán. *Hangszól és szórend*. Kicska Emil. *Elkeresztelés*. Szarvas Gábor. *A magyar nyelv a gyermek szövegében*. Albert János. *A magyar helyesírás szabályai* Balassa József. *A palóc nyelvújítás* Bartha József. *Helyreigazítások és magyarázatok*: *A tájszóár helytelenségei*. Szinyeyi József. *Helló*. Belányi Tiv. Szarvas Gábor. *A helyesírás kézikönyve* Körösi Sándor. *Fölkeltés* Legányi Gyula. *Sajóhíva?* Arany László. *Kérdések és feleletek*:

- 1) Kesztü.
- 2) Leányzó, nyaratszaka, máj?
- 3) Sajt v. sulyt?
- 4) Vácánl tart? Szarvas Gábor

Népművelő hagyományok: Szólismódomok Domokos I. Babonák. Giosz Gizella. Bartók I. Mariska M. Bellosics B. *Gyermek versek*: Volák L. *Tájszók* Dézsi L. Bán A. Gyarmathy D. Hermann A. *Világ Szabó Sanna bírálatára*. Donáth Imre.

M. kir. államvasuti ügyek.

Uj katonai menetdíjak életbe léptetése a csatlakozási forgalomban. Folyó évi november hó 1-vel a következő díjszabási pótlékok lépnek életbe.

- 1) pótlék a f. é. január hó 1-től a csász. kir. államvasutak állomásával való közvetlen személyforgalomban érvényes díjszabáshoz.
- 2) II. pótlék az Ausztria-Magyarország és Bosznia közötti közvetlen személy forgalomban 1892. évi február hó 1-től fennálló díjszabáshoz.
- 3) III. pótlék a szab. osztrák magyar államvasut társaság állomásával való közvetlen személy forgalomban 1892. április hó 1-től érvényes díjszabáshoz.

Ezen pótlékok megváltoztatott katonai menetdíjak tartalmazzak. pótlékok egyes példányai a részes vasutak igazgatóságainál 10 kr-ért kaphatók.

A magyar és osztrák vasutakon érvényes közös díjszabási határozatokhoz díjszabás I. rész) XI. pótlék életbeléptetése A magyar osztrák és közös vasutak a cs. kir. szab. déli vasútársaság kivételével a cs. és kir. Bosznia vasút és a banyaluka-daberlini cs. és kir. katonai vasút vonalainak területén az 1887. évi szeptember hó 1-től érvényes a gyors és teherárak, valamint elő állatok járművek és hullák szállítására nézve közös határozományokat tartalmazó díjszabáshoz (I. rész) folyó évi november hó 4-én a XI. pótlék lép életbe, mely az áruk szállítására érvényes általános határozományokra és az árusításokra vonatkozó módosításokat és kiegészítéseket tartalmaz.

Ezen pótlék példányai a magy. kir. államvasutak díjszabási osztályába valamint a többi részes vasut igazgatóságainál szerzhetőek meg.

Uj közvetlen menetdíjak életbeléptetése a m. kir. államvasutak és a maros-ludas-besztercei h. é. vasút államainak egymás közötti forgalmában. A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint f. évi november hó 1-től kezdve a m. kir. államvasutak és a maros-ludas-besztercei helyi érdekű vasut állomásainak egymás közötti forgalmában a vonalszakas rendszerű személydíjszabásnak ezen h. é. vasuton történt életbe léptetése következtében új közvetlen menetdíjak fognak tetemesen leszállított menetdíjak mellett kiadatni.

Nyugotmagyar-osztr. vasuti kötelék. Díjszabási pótlék életbe léptetése. — A nyugotmagyar-osztr. vasuti kötelék II. rész. 7 díjszabási díjhez 1892. évi november hó 2-én az I. sz. pótlék lép életbe. — Tartalma I. Díjtételek hatályon kívül helyezése. — 2. Uj állomások felvétele. — 3. Ejjtétélek módosítása. — 4. Az irányítási táblázat kiegészítése. — 5. A kilométermutató kiegészítése. — 6. Helyesbítések.

A díjszabási pótlék példányai a köteléki vasutaknál megszerezhetőek.

Menetdíj leszállítás Ujfehértó és Debreczen között. Folyó évi november hó 1-től Ujfehértó és Debreczen között a menetdíjak társasági forgalomban az II. vonalszakas helyett az I. vonalszakas szerint fognak számítottani

minél fogva a személyvoutoknál az I. osztályban 50 kr., a II-ik osztályban 40 kr. és a III-osztályban 25 kr. menetdíj lesz fizetendő.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége részére 1893 évben szükséges:

2206 darab I. rangú útközési
12504 » I. » közbelső, továbbá
4515 » II. » útközési és
25585 » II. » közbelső tölgy vagy
bükktapfa szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok f. évi november 14-ig a zágrábi üzletvezetőséghez betérjesztendők.

Ajánlatok tölgy és telítetben vagy telített bükktalpa.

Ha telített bükktalpa ajánlatik, a telítési mód az ajánlatban pontosan körülírandó.

Fentartjuk a jogot, hogy a kiírt szükséglet teljesítésétől függően tölgy vagy bükktalpa által fedezették és hogy a szállításra átengedendő mennyiség tetszésünk szerint 25%-al felemeltessek vagy lezállítsassék.

Az 5% bányatpéz f. é. november hó 14-én a zágrábi üzletvezetőség gyűjtő pénztáránál leteendő.

A 129381/91 általános és a 21987/92 szám különleges szállítási feltételek a nyomtatványtárnál a meg.előző öszeg (15 illetve 25 kr.) lefizetése mellett szerezhetők meg

kiadó B A T T A R A Péter.

21058 szám,
1892

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak zágrábi üzletvezetősége 1893. évi január hó 1-től 1895. évi december hó 31-ig illetve a közlójánál 1893. évi január hó 1-től ugyanezen évi december hó 31-ig terjedő idő alatt szükséges és alábbi táblázatban évenkénti mennyiségben kiírt anyagok szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Anyag leírás		T Á R G Y	Egység	Szükséglet	JEGYZET
osztály sz.	tétel sz.				
IV.	38	Kőolaj (petroleum)	q	1300	Mintakép 2 üvegben egy-egy kg. beküldendő.
"	64	Tisztító olaj	q	60	
"	66	II. sz. Félpárolt ásványolaj	q	100	
"	68	IV. sz. Vulcanolaj	q	400	
"	70	III. sz. Ásvány kenőolaj	q	400	
"	57	00 sz. I. min. Hengerolaj	q	40	
"	4	Csepfi	q	140	
"	23	Jutefonal	q	160	
"	8	Faggyú	q	12	
"	23	Jutefonal	q	160	
XIII.	44	Tisztított kender	q	40	Mintakép külön csomagolva 1-1 kg. beküldendő
"	164	Rézgálic	q	90	

A jegyzett rovatban a beküldendő minták az ajánlattal, együtt, külön beküldendők.

I főnebbi táblázatban foglalt mennyiségek csak a megközelítő egy-egy évi szükségletet képezik, az üzletvezetőség, tehát azon jogot tartja fenn magának, hogy a kiírt mennyiségnél 25% al többet vagy kevesebbet is szállíttathasson.

A szállítások a 129381/91. szám általános, nemkülömben 39986/92 962 12/92 59986/92 és 94683/92 sz. különleges szállítási feltételek alapján teljesítendők.

Az összes feltételek valamennyi üzletvezetőségnél megtekinthetők, vagy pedig nyomtatványtárunknál (Budapest Andrassy út 75 sz.) is megszereshetők, fizetendő az általános feltételért 25 kr. a különlegesért 15 kr.

Minden ajánlóról feltételeztetik, hogy szállítási feltételeinket ismeri és azokat egész terjedelmükben elfogadja.

Az üzletvezetőség fentartja magának azon jogot, hogy addig is, míg az ajánlatok fölött döntőleg határoz, tehát már az ajánlat benyújtásának napjától kezdve, az illető ajánlónál az ajánlati árban megrendeléseket tchessen, mely megrendelések teljesítendők a nélkül, hogy ebből kifolyólag a szállító az anyagok szállításának átengedését követelhesse.

Az ajánlatban kétséget kizárólag megnevezendő azon termelési hely vagy gyár, a hol az ajánlott anyag készíttetik avagy termeltetik, hogy az üzletvezetőség erről magának esetleg meggyőződést szerezhesse.

Azon czégek, melyek velünk szállítási viszonyban eddig még nem állottak, szállítóképességüket és megbízhatóságukat igazoló keresk. kamarai bizonyítványt az ajánlathoz csatolni tartoznak.

Minden szállító köteles a muakaképte lenné vált vagyelhalt és nyugdíjra még nem jogosított államvasuti alkalmazottak nemkülömben azok családtagjai segélyezésére létesített alapoz, a szállítás után

érdembe hozott összegnek 1% (egyti-zep százalékával) vagyis 1000 ft. után egy forinttal hozzájárulni, mely járulék a számlák kifizetésekor fog levonadni.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és ezen küldzimmel.

«Ajánlat 21058/92 számhoz»
1892 november hó 15 én déli 12 óráig az üzletvezetőség I. osztályánál benyujtandók, vagy postán beküldendők.

Az ajánlattevők ajánlataikkal az eldöntésig szóban maradnak.

Az alánlott mennyiség értékének megfelelő 5% készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1892 évi november hó 14-éig déli 12 óráig a zágrábi gyűjtőpénztárunknál bányat gyanánt leteendő. — Az ajánlatban ennek megtörténte felenlíttendő.

Az egységárak tisztán és olvashatóan számban és szóval kifejezve, bér és vámmentve az üzletvezetőség illetve a m. kir. államvasutak vonalainak valamely, az ajánlatban határozottan megnevezendő állomására teendő.

Az anyagok az időnként megrendésekre képest részletekben lesznek szállítandók.

A feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kiírt határidőben érkeznek, vagy táviratilag tettenek, végre olyanok, melyek javításokat vagy vakarásokat tüntetnek fel, és a melyekre a bányatpéz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az ajánlók között tekintet nélkül az ára-szabodon választasson, továbbá hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti részmennyiséget is átengedhesse oly formán, hogy az ily részbeni szállítást is elfogadni kötelezettek ha csak ajánlatukban ennek elterjedését ki nem kötötték és végre hogy a czéj elérésére más intézkedést tchessen.

Zágráb 1892 október hó 8-án

Az üzletvezetőség.

Felvilágosításul!

Vannak emberek, a kiket a kenyérgyűség minden tisztességtudásból kivétköztet, Igy esett meg most, hogy

egy versenytársunk teljesen fejét vesztvén

az Esterházy cognac bámulatos sikerein, (és mindenesetre a saját gyartmányának hatványtlan kelendőségén — a minek oka pedig csakis ő maga lehet), oda jutott, hogy valótlan és nevéstéges vádakat szór ellenünk s ez által igyekszik bennünket megkárosítani.

Érdekeit ilyen eszközökkel védő versenytársunk fogadja részvétünket. Rászolgál!

Részünkről csak azt említtük meg röviden, hogy

csakis az Esterházy Cognac

ett minden kiállításon, melyen részt vett, első díjakkal kitüntetve, hogy

csakis az Esterházy cognac-gyár

kapott orvosoktól gyógyszerészektol, kereskedőktől és a nagy közönség köréből ezrek re rugó elismerő leveleket és hogy

csakis az Esterházy cognac

kedvence a nagy közönségnek

Mi csakis a nagy közönség véleményétartjuk mérvadóknak, ez pedig hatalmasan nyilvánult meg mindenféle hangoztatván

Esterházy cognac a legjobb!

Szavatolunk cognacunk jószágáért, ez szerezte meg nekünk a nagy közönség rokonszenvét, melyet — a verseny dühöngő támadásai ellenére, megtartani, sőt tőlünk telhetőleg fokozni igyekszünk majd

Tisztelettel

Gróf Esterházy Géza-féle

cognac-gyár

Bupapest-Angyalföld.

„ADRIA“

Magyar királyi tenger-hajózási részvénytársaság

1892. október havában az alant felsorolt első osztályú gőzhajók (vagy más póthajók) fognak Fiune, a nyugoteuropai és amerikai kikötők között közlekedni, ha csak rossz időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályozzák:

Fiume	1892 október	Gőzös	1892 október
Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos	„Szécheny“		10
Bari, Messina, Catania, Malta, Tunis,	„Carola“		10
Liverpool	„Palmyra“ (Cunard Line)		5-15
Hull, Newcastle o/T	„Mourino“		5-15
London	„Sultana“		5-15
Liverpool	„Lesbian“		5-15
New-York	„Victoria“ (Anchor Line)		15-25
Bárcelona,**)	„Árpád“		25
Rouen	„Jókai“		21-31
Algier,*) Glasgow	„Zichy“		21-31
Tanger*) Bordeaux	„Libor“		21-31
Liverpool	„Aleppo“ (Cunard Line)		21-31
London	„Durham“	25/X. — 5/XI.	
New-York	„Alsatia“ (An. Line)	25/X. — 5/XI.	
Rotterdam, Hamburg	„Sparta“	28/X. — 8/XI.	
Grimbsby, Leith	„Szent István“	30/X. — 10/XI.	
Tunis, Malta, Catania, Messina Bari	Trieszt, Eiume	„Árpád“	5
Malaga, Valencia, Barcelona		„Buda“	5-15
„Newcastle o/T		„Adria“	5-15
Glasgow		„Szent István“	5-15
Newcastle o/T			
Tunis, Malta, Catania, Messina, Bari		„Carola“	17
Hull, Newcastle		„Yeddo“	15-25
Glasgow		„Szent László“	15-25
Leith		„B. Komény“	15-25
Liverpool		„Saragossa“ (Cunard Line)	15-25
London		„Zaire“	15-25
Rio de Janeiro, Santos		„Szápáry“	21-31
Glasgow		„Baross“	21-31
Bordeaux		„Matlekovis“	21-31
Liverpool		„Stefanie“	21-31
		„Morocco“ (Cunard Line)	21-31

*) Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal Algier vagy Tanger kikötőbe rakományok be nem jelentettek az igazgatóság fentartja magának a jogotek ikötöt nem érinteni.

***) A gőzös Bárcelonán kívül még egy másik spanyol földközi tengeri kikötőt setleg Cadixot fogja érinteni.

A már életbe léptetett vagy még alkalmazandó vesztégyár intézkedések következtében történhető járat elmaradásért, vagy a fentemlített gőzösk későbbi indulásáért a társaság felelősséget nem vállal.

Fiume. 1892. szeptember hóban

A szerke
Sussak

Előfizetési ár

Egy évre . . .
Félévre . . .
Negyedévre . . .
2 hóra . . .
Külföldre 1 évre

1892 c

Ciotta Já
szolgalat

Ciotta Já
ter huszvi
nepelése fog
a kikötővár
punk mult
hogy a fium
kikötőváros
ben, polgar
gálatának
— az iránt
gaszkodás
nek kifejez
dult azirán
megünnepe

Polgárme
gálatának
mint Fium
de mint jó
anyorszag
nyosság irá
dása és tis
nyujtott a
sérthetetlen
működése
szó sem k
alakban. M
vá tette, s
tek hiveiv
vánuló álta
alatt keny
telettel en
dése alatt
na, de mi

A Fiumei M

Ily előz
már csak
sége nek
lyó évi kö
szövetkeze
állásának j
ve legyen
is eszkö
úr akadály
József aiel
küldötte k
Brand Ede
dalárünnep
14—19-ig
Részvett
ismerkedés
verseny el
kirándulás
sen stb T
az ünnep
től bárki
nak felvi
ság részér